

Olomouc 30. 8. 2017

Z elitního německého Ústavu Maxe Plancka pro výzkum šlechtitelství rostlin v Kolíně nad Rýnem přechází do laboratoře Ústavu experimentální botaniky v Olomouci (ÚEB), kterou řídí rostlinný genetik profesor Jaroslav Doležel, celá výzkumná skupina. Pod vedením molekulárního biologa Aleše Pečinky bude zkoumat chromatin, tedy komplex DNA a proteinů. V Olomouci bude také dva roky pracovat díky projektu Marie Skłodowska-Curie Fellowship maďarský vědec István Molnár.

Olomoucké Centrum strukturní a funkční genomiky rostlin ÚEB, které je součástí Centra regionu Haná pro biotechnologický a zemědělský výzkum, velmi intenzivně spolupracuje s vědeckými pracovišti na celém světě. Do Olomouce přijíždí podle profesora Jaroslava Doležela, který je současně koordinátorem programu Potraviny pro budoucnost Strategie AV21 téměř každý týden návštěvy z celého světa a v laboratoři působí několik zahraničních odborníků.

Příchod celé vědecké skupiny z tak prestižního pracoviště je ale zcela výjimečnou událostí: „*Není běžné, aby se do České republiky přesouvaly ze Západu celé výzkumné týmy, protože tam mívají přece jenom lepší podmínky. Jsem proto velmi rád, že se skupina z Ústavu Maxe Plancka pro výzkum šlechtitelství rostlin rozhodla přidat k nám. Skvělé je i načasování jejího příchodu, protože právě teď posouváme náš výzkum o kousek dál. Dosud jsme se věnovali především metodám čtení dědičné informace, které dnes i přes jejich náročnost považujeme spíše za rutinní. Nyní nás zajímá interpretace samotné dědičné informace a to, jak je možné, že na jejím základě vznikají nové typy buněk a různé orgány rostliny. DNA není v buněčném jádře sama, společně s ní jsou v něm i proteiny. Tomuto komplexu se říká chromatin, a to je oblast, kterou jsme dosud neměli pokrytou a ve které je Aleš Pečinka uznávaným expertem.*“

Aleš Pečinka přivádí do Olomouce i kolegy

Výzkumné skupiny v ústavech Maxe Plancka hledají obvykle po pěti až devíti letech nová pracoviště. Aleš Pečinka se rozhodoval mezi Německem a Českou republikou, nakonec se vrací do vlasti: *Když mi profesor Jaroslav Doležel nabídl pozici ve své laboratoři tak jsem dlouho neváhal, protože je to ideální místo, kde bude moci naše skupina pokračovat ve výzkumu. Olomoucká laboratoř ÚEB je špičkové pracoviště zaměřené na studium rostlinné dědičné informace, které se může měřit s nejprestižnějšími laboratořemi ve světě. Vážím si toho, že budeme součástí tohoto týmu a dále jej posílíme. Olomouc je navíc krásné město, kde jsme oba s manželkou studovali na univerzitě a máme zde řadu přátel.* S Alešem Pečinkou přijíždí na Hanou i jeho kolegové: *„Tři doktorandi a jeden postdoktorand mě budou následovat do Olomouce. Původně byli trochu zaskočení, protože ani jeden z nich nikdy předtím nebyl v České republice a o naší zemi neměli moc jasnou představu. Ale vřelé přivítání během jarní návštěvy naší skupiny v ÚEB, možnost hovořit s místními vědci a kvalita přístrojového vybavení je přesvědčily, že to bude dobrá volba. Dokonce do té míry, že se k nám přidala i jedna ze studentek, která původně plánovala zůstat v Kolíně nad Rýnem,*“ dodal vědec.

Na Hanou se stěhuje i maďarský vědec István Molnár

V Olomouci nyní začíná kromě německé skupiny pracovat také maďarský vědec István Molnár ze Agricultural Institutu v Martonvásáru. Jak upřesňuje profesor Doležel, díky evropskému projektu

Marie Skłodowska-Curie Fellowship se bude moci věnovat dva roky zajímavému výzkumu: „*Bude to významné rozšíření našeho výzkumného programu. Nyní se mimo jiné zaměřujeme na přenos dědičné informace z planých příbuzných druhů z pšenice do pšenice. Jedná se především o geny rezistence proti chorobám nebo škůdcům, které pšenice poztrácela v průběhu evoluce a šlechtění. Naše laboratoř zvládla metody, které jiné laboratoře ve světě neumí a ty Istvánu Molnárovi, který je odborníkem na křížení a práci s planými příbuznými druhy, velmi usnadní jeho práci.*“

Tento společný projekt je podle Istvána Molnára skvělým příkladem vědecké spolupráce mezi Českou republikou a Maďarskem v rámci Visegrádské skupiny: „*Pro mě není těžké přestěhovat se na dva roky do Olomouce, protože s profesorem Doleželem, který je mým konzultantem v tomto projektu, se znám a spolupracuji už deset let. Proto z vlastní zkušenosti vím, že v laboratoři panuje skvělá atmosféra, pracují tam přátelští a vysoce kvalifikovaní kolegové,*“ řekl István Molnár.

TEXT, FOTO: Radka Kvasničková

Kontakt:

Ing. Radoslava Kvasničková
projektová manažerka

Centrum strukturní a funkční genomiky rostlin
Ústav experimentální botaniky AV ČR
Šlechtitelů 31, 783 71 Olomouc-Holice
+420 585 238 701
kvasnickova@ueb.cas.cz <http://olomouc.ueb.cas.cz/>
<http://potravinyav21.cz/>

